

АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ГЕОГРАФІЇ

На правах рукопису

РОВЕНЧАК
Іван Ілліч

КАРТОГРАФУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО
НАРОДНОГОСПОДАРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ
(на прикладі Івано-Франківської області)

05.24.03 — картографія
11.00.02 — економічна і соціальна географія

А в т о р е ф е р а т
дисертації на здобуття вченого ступеня
кандидата географічних наук

К И Ї В — 1 9 9 3

Дисертація в рукописі

Робота виконана у Інституті географії АН України та
Львівському університеті ім. І.Франка

Наукові керівники - доктор географічних наук, член-кореспондент
АН України Руденко Леонід Григорович
доктор географічних наук, професор
Шаблій Олег Іванович

Офіційні опоненти - доктор географічних наук, професор
Жупанський Ярослав Іванович
кандидат географічних наук, доцент
Олійник Ярослав Богданович

Провідна організація - Харківський університет, м. Харків

Захист відбудеться "19" жовтня 1993 р. о 14⁰⁰ годині на
засіданні спеціалізованої вченої ради Д.016.02.03 при Інституті
географії АН України за адресою: 252003, м. Київ - 3,
вул. Володимирська, 44

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Інституту
географії АН України

Автореферат розісланий "17" вересня 1993 р.

ЛНБ України ім. В. Стефаніка

00802325 (K)

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради,
кандидат географічних наук

В.П.Нагірна

ЛНБ ім. В. Стефаніка
АН України

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА І СТРУКТУРА РОБОТИ

Актуальність теми. Питання вдосконалення територіального управління суспільством у зв'язку з застосуванням нових підходів в соціально-економічному плануванні і прогнозуванні /впровадження т.з. індикативного планування/, проблеми більш ефективного, але екологічно доцільного використання регіонального природноресурсного і суспільного /трудоресурсного, соціального, інтелектуального/ потенціалу в умовах переходу країни до ринкових відносин є на даний час надзвичайно актуальними. Важливим засобом вирішення цих питань, особливо в області геоінформаційного забезпечення є регіональні комп'ютерні господарські атласи, зокрема атласи обласних регіонів. Аналіз таких творів дає можливість поєднати різноманітну якісну і кількісну просторову інформацію. Необхідність такого виду робіт в сучасних умовах диктується пошуками оптимальної структури адміністративно-територіального устрою України. Як відомо, у зв'язку з розробкою нової Конституції висувуються різні проєкти: унітарного, унітарно-децентралізованого, федеративного адміністративно-територіального устрою країни. Більшість із них не спирається на серйозний науковий аналіз існуючого адміністративно-територіального устрою, зокрема на доцільність і "стійкість" його найвищої просторово організованої адміністративної одиниці - області. Важливе значення має також посилення і переорієнтація ролі місцевих органів влади в управлінні соціально-економічним розвитком території, розвиток різноманітних форм регіонального самоуправління, утвердженням пріоритету територіального управління.

В період становлення незалежності української держави актуальність даного виду досліджень особливо зростає, так як вони дають цілісну і взаємопов'язану просторову інформацію про регіон найвищого ієрархічного адміністративного рівня в системі інших різнопорядкових регіонів.

До цього часу в Україні не було проведено атласного картографування обласних господарських комплексів науково-довідкового типу. Тому методика складання даних атласів може бути застосована для розробки подібних творів по інших областях /регіонах/ країни.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження виступає госпо-

дарський комплекс Івано-Франківської області, її природні умови і ресурси, населення. Господарський комплекс області являє собою функціональну ланку в системі народногосподарського комплексу України і суспільно-територіального комплексу Івано-Франківщини.

Предмет дослідження. предметом дослідження є науково-методичні підходи і способи картографування господарського комплексу Івано-Франківської області як системи структуризованих міжгалузевих територіальних комплексів у їх взаємозв'язках і взаємозалежностях з природними умовами і ресурсами, населенням і розселенням території.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження полягає в поглибленні обґрунтування теоретичних і науково-методичних основ комплексного середньмасштабного науково-довідкового атласного картографування господарства регіонів обласного типу, призначеного для його дослідження і вдосконалення управління їх розвитком. Вона включає також в себе визначення можливостей геопросторового аналізу регіонального господарського комплексу обласного типу і його застосування в практиці територіального управління і планування.

Виходячи із мети дослідження в роботі вирішувались такі завдання:

визначення змісту нашого розуміння обласного господарського комплексу на основі аналізу різноманітних підходів до цієї проблеми;

до уділення структуризації регіонального господарського комплексу обласного типу і формулювання нашої інтерпретації цієї структури;

аналіз різноманітних видів моделювання господарських систем з визначення місця картографічного моделювання серед цих видів;

формулювання принципів атласного картографування обласного господарського комплексу;

розкриття методології і методики картографічного відображення передумов розвитку господарства області, його компонентно-галузеві структури і територіальної організації;

визначення особливостей геопросторового аналізу і області застосування результатів атласного картографічного моделювання в досліджених регіональних комплексах обласного рангу.

Методологія і методи дослідження. Методологічною основою даної дисертаційної роботи є системно-структурний і комплексний підходи, теорія суспільного поділу і інтеграції праці, концепції картознавства /картографічного методу пізнання/, системного картографування, міжгалузєвого територіального комплексування. Під час написання роботи автором використовувались положення відомих економіко-географів і економіко-картографів - Е.Б.Алаєва, М.М.Баранського, О.М.Верлянта, П.Т.Вашенка, І.О.Горленко, Я.І.Жупанського, А.П.Золовського, І.Ю.Лизичького, О.О.Лютото, А.А.Недєзьва, М.М.Паламарчука, А.І.Преображенського, Л.Г.Руденка, К.О.Саліщева, О.Г.Топчіва, С.І.Шаблія, В.Г.Щоцького та ін.

В дисертації використані різноманітні, крім картографічного, методи досліджень - статистичний, порівняльний, математичний, системного аналізу, історичний та ін.

Використані матеріали. Під час роботи автора над створенням рукописного варіанту атласу господарського комплексу Івано-Франківської області і при написанні тексту дисертації використовувались такі матеріали: а/ статистичні, зібрані в обласному управлінні статистики Івано-Франківщини в обласній плановій комісії, в обласному управлінні сільського господарства, в об'єднанні "Прикарпаттіс", в інших організаціях обласного масштабу, безпосередньо в різноманітних установах і на підприємствах; б/ картографічні, зокрема середньомасштабний рукописний "Атлас хозяйственного комплекса Ивано-Франковской области", "Атлас Івано-Франківської області" /1990 р./ та ін.; в/ наукові публікації і матеріали періодичного друку, фондові та ін.

Наукова новизна дослідження. Зперше в сучасній соціально-економічній географії та картографії розкрито методологічні і науково-методичні основи картографування господарства регіонів обласного типу як системи міжгалузєвих територіальних комплексів, одночасно з їх структуризацією:

виділено цілісну систему принципів комплексного атласного картографування господарства області, які охоплюють всі сторони його існування і є теоретико-концептуальною основою створення картографічних творів даного типу;

розвинуті уявлення про можливість застосування для картографування показника зайнятості з метою приведення елементів

господарського комплексу області /міжгалузевих територіальних комплексів/ до єдиного базисного рівня і їх порівнювальності;

в методичному плані розкрито особливості формування структури атласу, вибору сюжетів карт і структуризації їх легенд, розробки "наскрізної" системи умовних знаків і пояснюючих підписів до них, конструювання компоновки картографічних основ, обґрунтування системи масштабів картографічних основ.

Практичне значення і реалізація результатів дослідження.

Практичне значення методологічних і науково-методичних основ картографування господарства регіонів в цілому та геоспросторової інформації картографічних моделей атласу господарського комплексу Івано-Франківської області зокрема особливо цінне і важливе, так як сам об'єкт дослідження є унікальним і в той же час типовим серед адміністративно-територіальних одиниць подібного рангу в Україні. Унікальністю його полягає у майже повному "наборі" основних рис природи, населення і господарства, характерних для районів нашої держави. Типовість, крім вище названих ознак, підсилюється ще і середніми характеристиками її основних параметрів /площа, населення та ін./. Таким чином даний об'єкт має дуже великі репрезентативні можливості. До основних напрямків реалізації результатів роботи відносяться:

при створенні подібних атласних картографічних творів і інших регіонів, обласного типу України та інших держав;

при розробці концепції конституційних основ і конкретних роботах по реформі адміністративно-територіального устрою України;

в роботі планово-управлінських організацій Івано-Франківської області, зокрема облплані використовуються створений

"Атлас хозяйственного комплекса Ивано-Франковской области";

на основі створеного середньомасштабного рукописного атласу господарського комплексу Івано-Франківщини у другій половині 1960-х рр. був розроблений і виданий в 1990 р. дрібномасштабний "Атлас Івано-Франківської області".

Апробація роботи. Основні результати дисертаційного дослідження були повідомлені на X конференції молодих географів Сибіру і Далекого Сходу /Іркутськ, 1967/, на Всесоюзній науковій конференції молодих вчених-географів "Географічні системи: проблеми моделювання і управління" /Казань, 1967/;

під час роботи У Всесоюзній науковій школи вчених-економістів /Владимир, 1987/, на IX Всесоюзній конференції по тематичному картографуванню /Харків, 1988/, на регіональній конференції "Природно-ресурсний потенціал гірських районів Кавказу" /Сочі, 1989/, на Всесоюзній науково-технічній конференції "Проблеми картографічного забезпечення туризму і екскурсій" /Самарканд, 1989/, на VI з'їзді Географічного товариства УРСР /Одеса, 1990/ на регіональній науковій конференції "Проблеми охорони природи і відтворення природно-ресурсного потенціалу західного Поділля" /Чернопіль, 1990/, на конференції "Регіональний розвиток і ринкові відносини" /Перм, 1991/, на I республіканській науковій конференції "Проблеми раціонального використання, охорони та відтворення природно-ресурсного потенціалу Української РСР" /Чернівці, 1991/, на X Всесоюзній конференції по тематичному картографуванню /Ленінград, 1991/.

Наукова робота середньомасштабний рукописний "Атлас хозяйственного комплекса Ивано-Франковской области" відзначена на Всесоюзному конкурсі Держкомосвіти СРСР у грудні 1988 р.

Публікації. По темі дисертації опубліковано 16 друкованих робіт загальним обсягом 2,3 друк. арк. і 9 карт загальним обсягом 0,4 карт. арк.

В якості додатку до дисертації є рукописний середньомасштабний "Атлас хозяйственного комплекса Ивано-Франковской области" /Львів-1985, науковий керівник - С.І.Шаблій, відповідальний виконавець - І.І.Ровенчак/.

Дисертантом розроблено більшість карт розділів "Індустріально-промисловий комплекс", "Індустріально-будівельний комплекс" "Транспортний комплекс", "Рекреаційний комплекс". а також разом з к.г.н. М.З.Мальським і Я.С.Івахом "Природні передумови", к.г.н. Г.М.Анісімовою "Населення", к.г.н. М.М.Книш "Агропромисловий комплекс", к.г.н. М.І.Білецьким "Комплексу сфери обслуговування населення"

Обсяг і структура роботи. Дисертація викладена на 150 сторінках машинописного тексту, який складається із вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних літературних і картографічних джерел /102 по шіфру/, ілюстрована 13 рисунками на 16 сторінках. Окремо до дисертації додається додаток - чорно-біла фотокопія: "Атлас хозяйственного комплекса Ивано-Франковской области".

II. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ І ВИСНОВКИ ДИСЕРТАЦІЇ

I. В географічній науці поняття "область" застосовується надзвичайно широко. Ми ж розглядаємо категорію "область" перш за все як ланку в системі адміністративно-територіального устрою України і як ланку в системі економічного районування - "обласний економічний район", "економічний район обласного типу" і т.п. Таким чином ми константуємо, що в Україні під поняттям "область" розуміється не тільки будь-яка більш-менш велика територіальна єдність, але і тип адміністративно організованої територіальної одиниці, яка є об'єктом нашого дослідження:

Обласний господарський комплекс /ОГК/ розуміється нами як динамічно функціонуюча, взаємопов'язана і взаємобумовлена територіальна сукупність підприємств, установ і закладів, їх блоків і галузей виробничої і невиробничої сфери разом з органами управління і регулювання в межах географічного простору адміністративної області. ОГК в ієрархічній видовій /вертикальній/ системі економічного районування виступає проміжною ланкою в ланцюгу явищ і понять обласних: галузевого /міжгалузевого/ - виробничого - господарського - соціально-економічного - суспільного територіальних комплексів. Як бачимо, ОГК займає в цій системі центральне місце.

Без визначення поняття структури господарського комплексу області неможливо приступити до його картографічного моделювання. Вона уявляється нам як системне утворення, що за просторовими масштабами функцій відповідає адміністративній області, елементами якої виступають функціонально-компонентні і функціонально-територіальні підсистеми. В якості основного підрозділу функціонально-компонентної структури в роботі взятий міжгалузевий територіальний комплекс, а в ролі головного елемента функціонально-територіальної структури вважається комплекс господарського територіального вузла.

2. Комплексне атласне картографування регіонального народногосподарського комплексу, в т.ч. Івано-Франківської області зокрема, неможливе без визначення принципів цього картографування. В дисертації за основу прийнято принципи комплексного регіонального атласного картографування запропоновані О.І.Шаблієм, а також Л.Г.Руденком. Зокрема це принципи: цілеспрямова-

ності, цілості і поліструктурності, вибірковості, відносно ізолюваності, декомпозиції системи, множинності, визначеності, часткової нетотожності відображення, структурного розгляду систем.

Виходячи з цього, ми виділяємо десять принципів картографічного моделювання обласного господарського комплексу. Це: принцип фундаментальності; принцип конкретності; принцип комплексності; принцип економізації; принцип математизації; принцип соціологізації; принцип екологізації; принцип практичної направленості; принцип системності; принцип історичності.

а. Принцип фундаментальності полягає в тому, що атлас є найбільш повним картографічним твором, який відображає рівень розвитку, галузеву структуру і територіальну організацію всього господарського комплексу Івано-Франківської області, його галузевих і міжгалузевих комплексів, а також дає характеристику природно- і трудових ресурсного потенціалу функціонування виробничої і невиробничої сфери території;

б. Принцип конкретності. Його застосування у створенні атласу передбачає необхідність врахування, по-перше, конкретності і різноманітності природних, соціально-економічних і історико-культурних умов і факторів розвитку та розміщення продуктивних сил, конкретних особливостей галузевої структури і територіальної організації господарства в різних субрегіонах області, по-друге, конкретних показників і одиниць картографування;

в. Принцип комплексності. Цей принцип є ведучим. Він передбачає відображення в атласі цілісності, зв'язаності і взаємозв'язаності, взаємодоповнюваності і взаємозалежності та полягає в тому, що охоплює практично всі більш-менш суттєві і значимі для народного господарства види виробничої і невиробничої діяльності людини на території Івано-Франківської області;

г. Принцип економізації. Він полягає у застосуванні на картах показників, що характеризують техніко-економічні сторони виробничої і невиробничої діяльності в господарських пунктах, центрах і т.д., а також їм відповідних галузей;

д. Принцип математизації. В даному дослідженні зроблена спроба представити деякі явища з допомогою математичного моделювання. Зокрема розроблена оригінальна карта спеціалізації

фільськогосподарських підприємств /кол. зспів, радгоспів, міжгоспів/ з допомогою методу багатомірного аналізу;

е. Принцип соціологізації. Він полягає у тому, що по-перше, вісім карт присвячено відображенню населення /розселенню населення, трудовим ресурсам, демогеографічній ситуації і др./, тобто головній продуктивній силі суспільства. По-друге, економічні пункти і центри, їх галузева структура представлена /на картах інтегрального господарського, всіх семи крупних міжгалузевих господарських і деяких міжгалузевих і галузевих комплексах/ з допомогою показника зайнятості, а не валової продукції, як це часто зустрічається. По-третє, в структуру атласа введено розділ карт, що характеризує комплекс сфери обслуговування населення /сім карт/;

е. Принцип екологізації полягає у тому, що в атласі розвиток господарського комплексу області і розміщення його компонентів якнайтіснішим чином пов'язується з природно-географічною обстановкою. Серія карт розділу природних передумов дає характеристику екологічного стану окремих компонентів природного середовища території;

ж. Принцип практичної направленості. Цей принцип виходить із того, що будучи науково-довідковим документом, атлас, з однієї сторони, відображає рівень соціально-економічного розвитку області на середину 80-х років і може використовуватись у різноманітних цілях /учбових, пізнавальних, в перспективі - для історико-географічних досліджень/, а з іншої сторони, його головне призначення - застосування як надійного і, майже, єдиного, джерела геопросторової інформації в поточному управлінні господарським життям, а також для прогнозованих розробок перспектив комплексного розвитку виробничої і невиробничої сфер області;

з. Принцип системності. Він проявляється у трьох напрямках. Перший - в побудові структури атласу: спочатку розкриваються передумови розвитку господарського комплексу а з подальшому господарський комплекс в цілому і його міжгалузеві та галузеві, і їм відповідні, територіальні підсистеми. Другий - в конструванні легенд карт, особливо власне господарського комплексу: спочатку картографуються територіальні ядра інтегрального, міжгалузевих або галузевих комплексів, а потім сфери їх виробничого і невиробничого обслуговування. Третій -

показники, що характеризують конкретні явища, відбираються так, щоб хід думки йшов від загального до одиничного, або навпаки - від одиничного до загального;

і. Принцип історичності. Цей принцип реалізується трьома шляхами. Перший - даються карти, що характеризують явища на два різних періоди. Другий - на карті сусідніх процесів і явищ, наприклад, деякі несприятливі природні події дані не на останню відому дату, а на час їх найбільшої, за масштабами руйнування, дії. Третій - на багаточисленних візках представлено розвиток явищ, що картографуються, за визначений період.

3. Метою створення "Атласу господарського комплексу Івано-Франківської області", розробленого на кафедрі економічної географії географічного факультету Львівського університету в середині 80-х рр. під керівництвом д-ра геогр. наук О.І.Шаблія і з авторською участю І.І.Ровенчака, є відображення просторових закономірностей стану, розвитку і функціонування господарства регіону у зв'язку з його природними і розселенсько-демографічними /геодемографічними/ передумовами. Виходячи із сформульованої мети, були поставлені і вирішувались такі завдання: а. Розробка структури атласу, вибору сюжетів карт; б. Вибору картографічних основ визначених масштабів, конструювання компоновки цих основ; в. Складання системно- і тематично-єдиних легенд для карт різних сюжетів і проведення відповідного відбору умовних знаків до них; г. Виділення одиниць, показників і способів картографування.

Структура "Атласу господарського комплексу Івано-Франківської області" представляє собою чотирирівневу складнопідпорядковану систему /рис. 1/. Перший рівень - це у сукупності весь господарський комплекс області. Другий складається із чотирьох блоків: I. Вступний розділ; II. Природні передумови; III. Населення; IV. Господарство. Третій рівень представлений тільки у блоці "Господарство" і включає в себе вісім розділів: 1. Загальноеконімічні карти; 2. Індустріально-промисловий комплекс; 3. Агрпромисловий комплекс; 4. Ліспромисловий комплекс; 5. Індустріально-будівельний комплекс; 6. Транспортний комплекс; 7. Рекреаційний комплекс; 8. Комплекс сфери обслуговування населення. Всього цей рівень нараховує у всьому складі 100 картографічних моделей, що складає 77% від загальної кількості

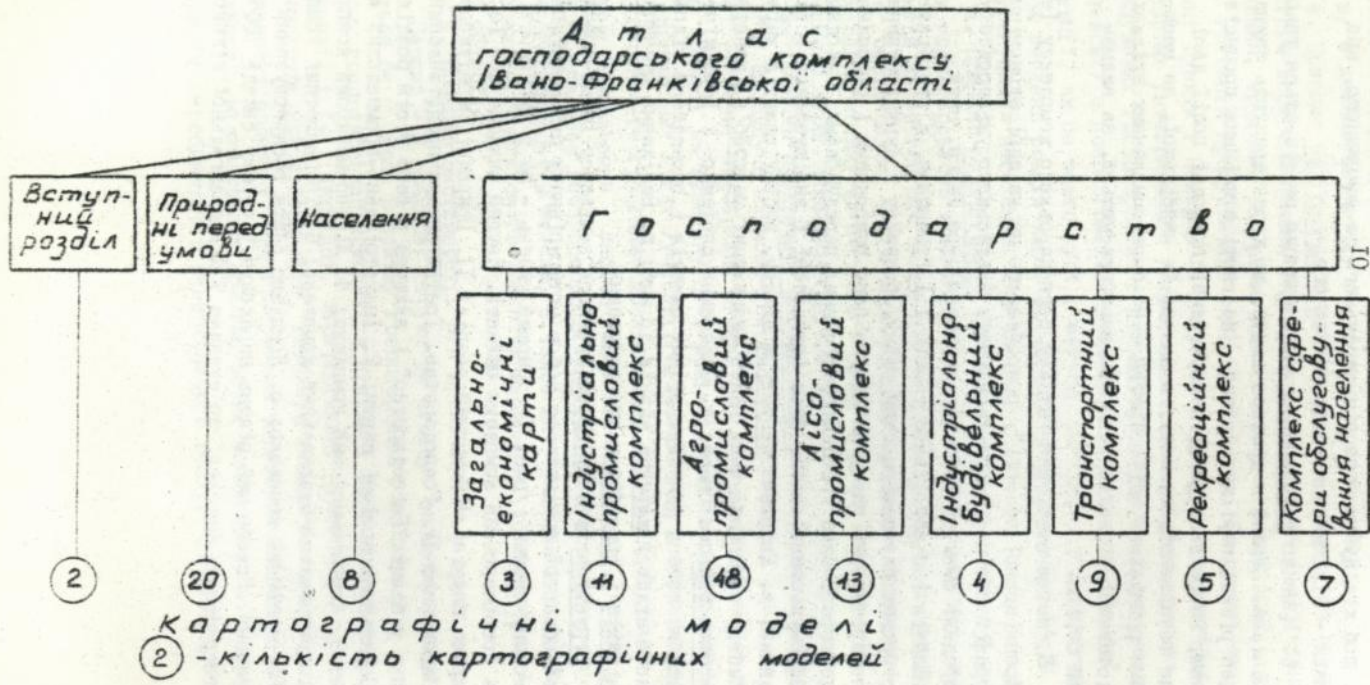

Рис. 1. Графічна модель структури "Атласу господарського комплексу Івано-Франківської області"

карт. Четвертий рівень - це окремі картографічні моделі. Кількість скетів /картографічних моделей/ четвертого рівня відповідає загальній кількості карт атласу - 130 і ґрупується в залежності від входження у визначену, рангом вищу, суперсистему. Максимум карт в розділі - 48 /агропромисловий комплекс/ і мінімум - 2 /загальні карти/.

Картографічні основи "Атласу господарського комплексу Івано-Франківської області" розроблені у чотирьох масштабах: I :400 000, I :600 000, I :800 000 і I :10 000 000. Співвідношення карт цих масштабів, їх загальна кількість, як ми уже відмічали - 130, дорівнює відповідно - 31 : 49 : 42 : 8. Картографічні основи перших трьох масштабів використовуються для картографічного моделювання власне області, четвертого для відображення зовнішньоекономічних зв'язків області. Карті масштабу I:800 000 дається по дві на одному листі, решти масштабів - по одній на одному листі. Використані також 12 карт-врізок масштабів I:I 000 000 та I:3 000 000, 10 і 2 відповідно. В атласі розроблено і застосовано єдиний принцип розміщення легенд і врізок у компоновці карт. Виходячи із конфігурації області, розмірів листів і розміщення контурів області, розмірів листів і розміщення контурів області на цих листах, визначені різні за площею місця для легенд карт і їх врізок.

З метою досягнення системної і ієрархічної єдності легенд карт атласу підписи в них, а також у врізках були умовно структуризовані на такі групи: а/ підпис всього того, що є власне легендою, у нашому випадку це підпис "Умовні позначення"; б/ блоків і підблоків легенд; в/ окремих умовних знаків; г/ окремих врізок. Структуризація змісту легенд, виділення головного і другорядного досягається використанням римських та арабських цифр, а також їх взаєморозміщенням. Вони базуються на двох основних положеннях. Перше в легенді повинні відображатися головні риси теорії міжгалузевого територіального комплексування. Друге - основним завданням структуризації легенди є врахування в ній в кожному окремому випадку структурних особливостей реально існуючого міжгалузевого територіального комплексу. Виходячи з цього в складі легенди виділяються таких п'ять складових компоненти: "Територіальні ядра комплексу", "Внутрішні зв'язки комплексу", "Форми тери-

територіальної організації", "Сфера обслуговування комплексу", "Розвиток комплексу у перспективі" /рис. 2/.

Виходячи із рукописного, за технікою виконання, характеру атласа і його цільового призначення - для обласних планово-управлінських організацій, а також самої сутності атласу вибір умовних знаків базувався на таких критеріях: а/ нескладності і простоти за технікою представлення; б/ легкого сприйняття; в/ максимально можливої "наскрізної" оцінковості форми і змісту умовних знаків, що характеризують подібні або близькі картографічні явища. Найважливішою і до деякої міри важкою є реалізація третього положення.

Основними одинацями картографування в атласі є: а/ для карт першумов - головні басейни рік, населені пункти /на деяких картах диференційовані/, низові адміністративні райони та ін.; б/ для карт власне господарського комплексу - низові адміністративні райони, господарські /економічні/ пункти, центри, кущі, вузли, райони та ін. Була використана і специфічна, з точки зору часових і суспільно-економічних позицій, одиниця картографування - сільськогосподарське підприємство.

Показники картографування використані надзвичайно різноманітні. При картографічному моделюванні крупних міжгалузевих територіальних комплексів різних рангів ними виступають: чисельність зайнятих /чол./, фондозброєність праці /крб. ОФ на 1 зайнятого/, виробництво товарної продукції у вартісному виразі /крб./ та ін.

Із способів картографічного зображення найчастіше застосовувались такі: локалізовані значки, картодіаграмний, картограмний, ліній руху та ін. Локалізовані значки, на наш погляд, поділяється на три групи. Перша - абстрактні структурні. Друга - абстрактні геометричні. Третя - абстрактно-геометричні "псевдонаростаючі".

4. Базуючись на аналізі результатів картографічних моделей "Атласу господарського комплексу Івано-Франківської області", тобто виходячи із його картографічної інтерпретації ми прийшли до таких висновків:

а. В Івано-Франківській області у другій половині ХХ ст. сформувався динамічно функціонуючий, середньорозвинутий, дрібньоструктуризований територіальний господарський комплекс. За територіальними масштабами дані комплекс і його ланки в основно-

Умовні позначення:

I. Територіальні ядра комплексу

1. Розміри ядер /зайнятих, чол./

2. Структура ядер /% зайнятих/

- ▷ гірничохімічна
- ▷ хіміко-металургійна
- ▷ основна хімія
- ▷ промисловість синтетичних смол і пластмас
- ▷ лакофарбова
- ▷ синтетичних барвників
- ▷ побутова хімія
- ▷ нафтохімічна
- ▷ шинна і виробництво гумо-технічних виробів
- ▷ лісохімічна

колір

3. Фондаозброєність праці /крб. оф на 1 зайнятого/

- менше 80
- 80 - 160
- 160 - 300
- більше 300

II. Внутрішні зв'язки комплексу

- колір
- по сировині
 - по напівфабрикатах
 - по готовій продукції

III. Форми територіальної організації

- колір
- ◎ центри
 - пункти
 - куці
 - вузли
 - район

- місця формування маятникових міграцій

IV. Сфера обслуговування комплексу

- 1. Виробниче обслуговування
 - △ бази матеріально-технічного постачання
 - △ торгово-оптові бази
 - △ виробництво тари

колір

- 2. Невиробниче обслуговування
 - ▽ наукове обслуговування
 - ▽ підготовка кадрів

V. Розвиток комплексу в XI-XII п'ятирічках

- нове будівництво
- розширення потужностей

Рис. 2. Легенда карти "Комплекс хімічної індустрії"

м'ю співпадають із зовнішніми границями обласного адміністративного простору. Тому говорити у найближчому майбутньому про яке-небудь укрупнення або розукрупнення цього адміністративного простору, порушення його цілості, не є реальними;

б. Триланкова /центр, північний захід, південний схід/ система внутріобласного /окружного/ економічного районування, що склалася, очевидно, збережеться і в майбутньому. Мова може йти лише про стримування росту Івано-Франківська /безсумнівний лідер центрального району/, стабілізацію Калуша і Коломиї /центрів північно-західного і південно-східного районів відповідно/, а також аграризацію північного заходу і індустріалізацію південного сходу;

в. У майбутньому необхідно звернути особливу увагу на проблеми підвищення стійкості територіальної організації господарського комплексу Івано-Франківської області, досягнення ним необхідної динамічної гнучкості. В цьому зв'язку потрібно зосередити увагу на: 1/ спільні і відмінні риси різних видів районування території - фізико-географічного /Українські Карпати - Передкарпаття - Придністров'я/, етнографо-географічного /Прикарпаття - Гуцульщина - Бойківщина/, природно-господарського /Українські Карпати - Поділля/, історико-географічного /Галичина - Покуття/, економіко-географічного /західно-український - карпатський - Івано-Франківський обласний регіони/; 2/ зміну соціально-економічної і політико-географічної ситуації в оточуючому просторі, а в цьому зв'язку поступове подолення областю односторонності у направленості її зв'язків майже виключно на північний схід і розвиток їх південно-західної складової.

В результаті виконаного дисертаційного дослідження зроблені методологічні і науково-методичні основи картографування господарств регіонів обласного типу як системи міжгалузевих територіальних комплексів, одночасно з їх структуризацією. В умовах зміцнення незалежності України вплив такого виду робіт без сумніву зростає як в науково-методологічному, для української соціально-економічної географії і картографії, так і практичному плані.

III. ПО ТЕМІ ДИСЕРТАЦІЇ ОПУБЛІКОВАНІ ТАКІ РОБОТИ:

А. Друковані

1. Роль картографических моделей хозяйственных комплексов областных регионов в совершенствовании планирования их экономического и социального развития // Проблемы регионального планирования. Тез. докл. У Всес. науч. школы ученых-экономистов, Ч. I. - Владимир: ВИИПИЭМ, 1967, с. 227-229 /у співавт./

2. Система карт природных предпосылок в атласе хозяйственного комплекса региона // Географические системы: проблемы моделирования и управления. Тез. докл. Всес. науч. конф. мол. ученых-географов, февраль, 1967. - Казань: Изд-во КГУ, 1967, с. 123.

3. Вопросы картографического моделирования системобразующих связей общественно-территориального комплекса в целях совершенствования его управления и планирования // Применение современных методов исследования в географии. Тез. докл. X конф. мол. геогр. Сибири и Дальнего Востока. - Иркутск: ИГ СО АН СССР, 1967, с. 129-130 /у співавт./

4. Опыт применения многомерного математического анализа для картографического моделирования регионализации сельскохозяйственного производства // Картографическое обеспечение основных направлений экономического и социального развития Украинской ССР и ее регионов. Тез. докл. VI респ. науч. конф., Ч. II. Черновцы: ЧГУ, 1967, с. 211-212 /у співавт./

5. Опыт картографического моделирования отраслевых и межотраслевых комплексов сферы обслуживания населения // Картография и научно-технический прогресс. Тез. докл. IX Всес. конф. по тематич. картограф., Харьков, сентябрь, 1966, кн. I. - Д., 1966, с. 77-79 /у співавт./

6. Вопросы картографического моделирования транспортно-логических проблем // Географические основы рационального природопользования. Вестник Львовского университета. Серия географическая, Вып. 16. - Львов: Вища школа, 1968, с. 52-54 /у співавт./

7. Особенности структуры карт природных предпосылок в атласе хозяйственного комплекса областного региона // Природно-ресурсный потенциал горных районов Кавказа. Тез. докл. рег. конф., Сочи, 1969. - Троицк, 1969, с. 28 /у співавт./

8. Атласные картографические моделирования областного суспільно-

територіального комплексу та його підсистем // Географічні системи. Вісник Львівського університету. Серія географічна, Зип. 17. - Львів: Вид-во ДДУ, 1990, с. 95-97

9. Проблеми використання комплексних атласів при обґрунтуванні обласних народногосподарських програм // Сучасні географічні проблеми Української РСР. Тези доп. VI з'їзду Географічного товариства УРСР. - К., 1990, с. 261-262 /у співавт./

10. Особенности создания туристских карт в атласе хозяйственного комплекса административной области // Проблемы картографического обеспечения туризма и экскурсий. Тез. докл. Всес. науч.-техн. конф., октябрь, 1989, Самарканд. - М.: ЦНИИГАиК, 1990, с. 35-36 /у співавт./

11. Використання картографічних моделей міжгалузевих господарських комплексів у територіальному плануванні в умовах інтенсифікації суспільного виробництва // Проблеми охорони природи і відтворення природно-ресурсного потенціалу західного Поділля. Тези доп. рег. наук. конф., Секц. 2. - Тернопіль, 1990, с. 99-101

12. Управление в экономическом регионе областного типа и новой формой хозяйствования // Региональное развитие и рыночные отношения. Тез. докл. конф. Компл. соц.-эк. разв. терр. и рынц. тов.-денеж. отнош., Пермь, апрель, 1991. - Пермь, 1991, с. 16-17 /у співавт./

13. Особливості картографічного моделювання природних передумов розвитку транспорту в атласі господарського комплексу області // Проблеми раціонального використання, охорони та відтворення природно-ресурсного потенціалу Української РСР. Тез. доп. I респ. наук. конф., Чернівці, вересень, 1991. - Чернівці, с. 77-78 /у співавт./

14. Проблемы использования факторного анализа при картографическом моделировании регионализации сферы обслуживания населения // Экологическое картографирование на современном этапе. Тез. докл. X Всес. конф. по тем. картогр., Ленинград, октябрь, 1991, кн. 2. - Л., 1991 с. 27-29 /у співавт./

15. Особливості природокористування в транспортному комплексі Українських Карпат // Теоретичні і прикладні проблеми географії. Вісник Львівського університету. Серія географічна, Зип. 18. - Львів: Світ, 1992, с. 82-86 /у співавт./

16. Атласне картографування комплексного розвитку області

// Економічна та соціальна географія, Вип. 44. - К.: Либідь, 1992, с. 96-103 /у співавт./

В. Карти : атласи

1. Друковані

1. Атлас Івано-Франківської області / Секр. ред. кол. - М.: ГУТК, 1990, 32 с.

2. Сільське господарство /6 карт/. М І : 2 000 000 // Атлас Івано-Франківської області. - М.: ГУТК, 1990, с. 21-22 /у співавт./

3. Економічні зв'язки області. М І : 15 000 000 // Атлас Івано-Франківської області. - М.: ГУТК, 1990, с. 23 / у співавт./

2. Рукописні

1. Атлас хозяйственного комплекса Ивано-Франковской области. - Львов, 1985, 109 с. /Отв. исп./

Підписано до друку 10.09.93.Формат 60x84/16.

Обсяг 1 друк.лист.Зам.631.Тир.150.Безплатно.

Віддруковано офсетним способом
в учово-експериментальній друкарні Українського
поліграфічного інституту імені Івана Федорова
м.Львів-4, вул.Дичаківська,3

Безплатно.

#B 28.043

Av 28.043